ТУБЕРКУЛОЗА

ЗА БОЛНИТЕ И ТЕХНИТЕ БЛИЗКИ

Днес туберкулозата е болест,
която може да се излекува напълно,
особено ако своевременно се открие
и се спазва стриктно лечение.

ТУБЕРКУЛОЗА ЗА БОЛНИТЕ И ТЕХНИТЕ БЛИЗКИ

Днес туберкулозата е болест, която може да се излекува напълно, особено ако своевременно се открие и се спазва стриктно лечение.

В миналото в България заболяването е наричано „*охтика*“ и „*жълта гостенка*”. Тези имена показват, че заболяването засяга целия организъм и води до намаляване на телесното тегло.

Недостатъчното хранене, оскъдното приемане на белтъчини (т.е. липсата на месо, яйца, млечни произведения, риба, боб, леща и др.), липсата на чист въздух, недостатъчната физическа активност, тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол и наркотици, недоспиването, страхът да не останеш без доходи, нервното напрежение – всичко от гореизброеното атакува и отслабва защитните сили на организма.

Повечето от хората, които се заразяват с туберкулозните бактерии, успяват да се „преборят“ с тях и да спрат растежа им – бактериите остават в тялото на заразения човек, но не са активни. Тези хора са инфектирани, но не са болни, нямат характерните за заболяването симптоми и не могат да заразяват други хора. Те могат да не се разболеят до края на живота си.

При хората със слаба имунна система обаче много по-често се появява заболяване. При тях туберкулоза може да се развие не само от външно заразяване, но и при активизиране на „спящите“ вътре в организма туберкулозни бактерии. Децата, които не са ваксинирани с БЦЖ ваксина, също се разболяват по-лесно от туберкулоза.

Проникването на инфекцията най-често става през дихателните пътища. При ***кашлица, кихане, разговор*** болният от белодробна туберкулоза отделя бактерии във въздуха. В храчките на болните се съдържат милиони бактерии и хората, които се намират в близост, могат да се заразят по въздушно-капков път. Туберкулозният бактерий ***се отличава със значителна устойчивост.***

Симптомите на болестта са отслабване, слабост, загуба на апетит, повишена температура, кашлица с храчки, изпотяване, задъхване – те продължават повече от месец. Туберкулозата може да протече и напълно „безсимптомно" – в около 15% от случаите. При възрастни хора тя често наподобява пневмония или друго инфекциозно заболяване.

Всички тези прояви **СА СЕРИОЗЕН ПОВОД ДА СЕ ОБЪРНЕТЕ НЕЗАБАВНО КЪМ СПЕЦИАЛИСТ** по белодробни болести.

КАК СЕ ЛЕКУВА ТУБЕРКУЛОЗАТА?

Туберкулозата е сериозно инфекциозно заболяване, лечението продължава сравнително дълго – минимум шест месеца, и изисква задължително спазване на всички препоръки на лекаря.

Лечението на болните се провежда в две фази:

- ***Начална (интензивна) фаза*** – в специализирана болница по белодробни заболявания и продължава минимум 2-3 месеца до обезбацилването. След това, Вие не отделяте туберкулозни бактерии и не представлявате опасност за околните.

Веднага след това, лечението продължава извън болницата, под лекарски контрол в диспансера. Болният може да остане в домашна обстановка.

- ***Продължителна фаза*** – *тази фаза е задължително условие за успешното излекуване и обичайно продължава 4 месеца.* По време на лечението ежемесечно се провеждат контролни изследвания., които показват дали организма понася добре лекарствата.

КАКВО ТРЯБВА ДА ПОМНИМ КОГАТО ПРИЕМАМЕ ПРОТИВОТУБЕРКУЛОЗНО ЛЕЧЕНИЕ?

- Всички назначени лекарства трябва да се приемат по схема, предписана от лекар – напр. Тубоцин се приема сутринта на гладно (половин час преди закуска, само с вода, без мляко, без бульон, сиропи и други), а останалите – след закуска, за предпочитане веднъж дневно;
- Необходимо е много строго да се придържате към предписанието на лекуващия лекар и в никакъв случай да не се намалява назначената доза от лекарствата, да не се променя тяхната комбинация и най-вече да не прекратявате сами приема на лекарства;
- При появата на каквито и да са неприятни оплаквания, които свързвате с приема на лекарствата, трябва веднага да се обърнете към лекуващия лекар. Само той може да реши как ще продължи лечението по-нататък;
- Желателно е да се приемат витамини, препоръчани от лекаря.

ЗАЩО ЛЕКАРСТВАТА ТРЯБВА ДА СЕ ПРИЕМАТ ПОД НАБЛЮДЕНИЕТО НА МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ?

Някои болни от туберкулоза се отегчават от продължителното лечение. Щом като се почувстват по-добре , те прекратяват лечението или не вземат всички назначени хапчета. В такива случаи възниква устойчивост на туберкулозния бактерий към използваните лекарства. Лечението на тази форма на туберкулоза е много по-сложно, продължително и не винаги довежда до пълно излекуване.

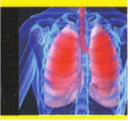

КОГА НАСТЪПВА ПОДОБРЕНИЕ?

Болният от туберкулоза може да се почувства по-добре още в първите две седмици от лечението, но това не означава, че болестта е преминала и може да се прекрати вземането на лекарства. **Те се приемат продължително, докато не ги отмени лекарят, дори да ви се струва, че вече сте оздравели. За пълното оздравяване от туберкулоза е необходимо време.**

КАК СЕ КОНТРОЛИРА УСПЕХЪТ НА ЛЕЧЕНИЕТО?

По време на продължителната фаза на лечение лекарите периодично провеждат преглед на болния и определят изследвания.

МОЖЕ ЛИ ДА СЕ ПРИЕМА ПРОТИВОТУБЕРКУЛОЗНО ЛЕЧЕНИЕ ОТ БРЕМЕННИ ЖЕНИ?

Жена, болна от туберкулоза, е необходимо да избягва забременяване по време на лечението. Ако бременността е настъпила преди заболяването, няма причини за безпокойство. Всички противотуберкулозни препарати, с изключение на Стрептомицин, не крият опасност за бременната и плода. Напротив, отказът от лечение или неспазването на назначеното лечение от бременната може да се окаже пагубно за плода и за нея самата. Редовното вземане на лекарства по назначената от лекаря схема има голямо значение за благоприятния изход на бременността и излекуването на майката.

МОЖЕ ЛИ ДА СЕ ИЗЛЕКУВАШ С „НАРОДНА МЕДИЦИНА“?

Не. Излекуването от туберкулоза е възможно само с противотуберкулозни лекарства под контрола на медицински специалисти. Самолечението е недопустимо.

ТУБЕРКУЛОЗА ПРИ ДЕЦАТА

Децата, както и възрастните, се заразяват при вдишване на туберкулозни бактерии. Кърмачетата и малките децата се заразяват най-често в семейството, от близки или съседи.

Най-възприемчиви към туберкулоза са малките деца до три години, особено през първата година. В тази възраст защитните сили на организма още не са развити и когато настъпи заразяване, болестта може да се развие изключително бързо.

Вторият период на понижени съпротивителни сили на организма е възрастта на пубертета – 10-14 години, когато организмът бързо израства и в него настъпват хормонални промени.

За заразяването с туберкулоза способства:

- близкият контакт с туберкулозно болен;
- наскоро прекарани инфекции (шарка, пневмония, грип);
- сезонното намаляване на съпротивителните сили на организма към инфекции (пролет и есен);
- неправилното хранене на децата (повече сладки храни и малко белтъчини);

КАК СЕ ПРОЯВЯВА ТУБЕРКУЛОЗАТА ПРИ ДЕЦАТА

Поради особеностите на детския организъм туберкулозата протича не както при възрастните. Често няма специфични признаци, а началото на заболяването се изразява с бърза умора, намален апетит, детето не наддава на тегло, периодично повишаване на не висока температура – 37.1 – 37.5 градуса, увеличени лимфни възли в областта на шията, подмишницата и слабините.

Лечението на децата се провежда в лечебни заведения за период от 2 до 4 месеца, при добра грижа и пълноценно хранене. За децата, които ходят на училище, се организират учебни занятия в лечебното заведение, за да не прекъсват образованието си. Родителите могат да посещават децата си по-често, за да са спокойни и двете страни (и децата, и родителите).

КАКВО ТРЯБВА ДА НАПРАВИШ ЗА ДА ПОБЕДИШ ПО-БЪРЗО БОЛЕСТТА

Преди всичко – да спазваш указанията на лекаря и да проведеш пълния курс на лечение.

По време на лечението е необходимо пълноценно хранене, поне три пъти дневно. В храната трябва да има достатъчно белтъчини, плодове и зеленчуци. Допълнително могат да се приемат витамини.

Трябва да се откажеш от употребата на алкохолни напитки, наркотици и цигари. Злоупотребата с наркотици и алкохол няма да позволи успешното излекуване.

Необходимо е да се спазва режим, да се спи достатъчно и да няма прекалено физическо натоварване. В същото време е добре да се правят разходки на чист въздух. Не трябва да се стои дълго време на слънце през лятото. Трябва да се избягва простуда и измръзване.

КАК ДА ПРЕДПАЗИМ ОТ ТУБЕРКУЛОЗА БЛИЗКИТЕ СИ

Добре е да помним, че туберкулозният бактерий бързо загива под въздействието на слънчевите лъчи, високите температури и веществата, които съдържат хлор.

При кашлица и кихане болният трябва да закрива устата и носа с кърпа или салфетка. Кърпите и салфетките с храчки се унищожават и в никакъв случай не се изхвърлят в дома или на улицата.

Храчките трябва да се отделят в специален плювалник, който редовно се дезинфекцира.

Желателно е болният да ползва отделни съдове и прибори. Дрехите на болния трябва колкото може по-често да се излагат на слънце или да се гладят с ютия.

Необходимо е често проветряване на помещението, в което се намира болният.

Когато болният бъде настанен в лечебно заведение, бактериите в дома се унищожават чрез:

- Изнасяне за няколко часа навън на всички одеяла, завивки, покривала, дрехи и вещи. Слънцето унищожава причинителите на туберкулозата.
- Почистване с топла вода и хлорен препарат навсякъде (под и настилки);
- Измиване на всички кухненски съдове, прибори за хранене, чаши и чинии, детски играчки и накисването им в хлорен препарат, след което се изплакват обилно с вода;
- Всекидневно проветряване на жилището си и излагане на завивките на слънце.

КАК ТРЯБВА ДА СЕ ДЪРЖАТ БЛИЗКИТЕ С БОЛНИЯ ОТ ТУБЕРКУЛОЗА

Близките трябва да подкрепят болния от туберкулоза и да му помагат да се справи с болестта. Положителните емоции помагат за по-бързото оздравяване, затова болният трябва да чувства грижите и вниманието на близките си. Болните понякога са раздразнителни и капризни. Родните трябва да се отнасят с разбиране и да проявят търпение.

Родните на болния могат да следят дали той приема редовно лекарствата и да му напомнят да посети лечебното заведение за получаване на лекарства, контролен преглед и изследвания.

Родните и близките могат да обяснят на околните, че болният от туберкулоза е във фаза на поддържащо лечение, не е заразен и няма опасност да се общува с него.

Родните и близките не трябва да забравят за собственото си здраве. Те също трябва да се изследват като контактни. В случай на поява на оплаквания трябва веднага да се обърнат към лекар.

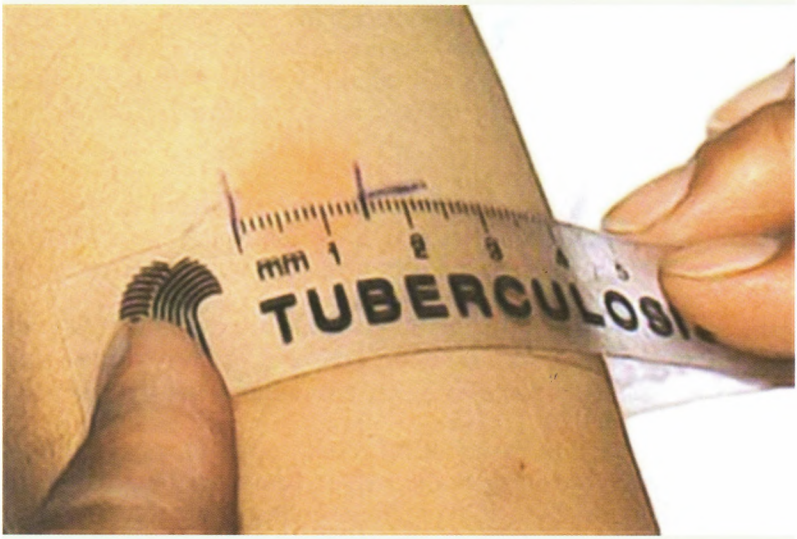

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Програми финансирани от
Глобалния фонд за борба срещу СПИН,
туберкулоза и малария